

МІНІСТРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра хірургії та акушерства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин

Освітньо-професійна програма Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Спеціальність 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Галузь знань 21 Ветеринарна медицина

Освітній ступінь Магістр

Розробник: доцент кафедри хірургії та акушерства Довгопол В.Ф, канд. вет. наук, старший науковий співробітник.

Гарант: професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Кручиненко О.В., доктор вет. наук, доцент.

Полтава, 2020 р.

Назва навчальної дисципліни	<u>Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин</u>
Назва структурного підрозділу	Кафедра <u>хірургії та акушерства</u>
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Довгопол Володимир, канд. вет. наук, старший науковий співробітник. <i>Контакти:</i> ауд. №2х кафедри хірургії e-mail: volodymyr.dovgopol@pdaa.edu.ua
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з анатомії свійських тварин, біофізики, біохімії з основами фізичної та колоїдної хімії, екології у ветеринарній медицині, лікарських рослин, хімії, ветеринарної мікробіології та імунології, гігієни тварин, фізіології тварин, цитології, гістології, ембріології.

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: оволодіти методами діагностики вагітності і неплідності, діагностики і терапії акушерських та гінекологічних захворювань, теоретичними і практичними знаннями з біотехнології відтворення тварин.

Основні завдання навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами вищої освіти морфологічних та фізіологічних основ відтворення тварин, особливостей фізіологічного перебігу та патології вагітності, родів і післяродового періоду; методів акушерського дослідження тварин і критерії правильності постановки діагнозу щодо їх хвороби, основних правил допомоги тварині при фізіологічних і

патологічних родах; фізіології і патології молочної залози, проблеми маститу, захворювань новонароджених; особливості гінекологічного дослідження тварин і критерії правильності постановки діагнозу причин неплідності тварин.

Компетентність:

Загальні:

- ЗК2. здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК7. здатність проведення дослідження на відповідному рівні;
- ЗК9. здатність приймати обґрунтовані рішення;
- ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові:

ФК10. Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.

ФК22. Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції

Програмні результати навчання:

5. Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них.

18. Уміти проводити необхідні клінічні та лабораторні дослідження для загальної ветеринарної превенції на потужностях з виробництва і переробки продуктів тваринництва, здійснювати ветеринарно-санітарне оцінювання систем і способів утримання тварин, визначати безпечність кормів, кормових добавок тощо, а також для забезпечувати належний санітарний стан тваринницьких потужностей.

19. Розуміти суть професії, знати підходи та методи оцінювання різних виробничих ситуацій, уміти приймати обґрунтовані рішення, організовувати та здійснювати якісне виконання прийнятих рішень з дотриманням морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у

професійній діяльності різних біологічних агентів з прагненням до збереження навколишнього середовища.

Методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь-пояснення;
- наочні методи: ілюстрування, демонстрування;
- практичні методи: лабораторні роботи;
- робота під керівництвом викладача: самостійна робота;
- комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання (за необхідності).

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Морфологія і фізіологія статевого апарату самок. Будова та видові особливості статевих органів самок. Статева і фізіологічна зрілість. Статевий цикл самок. Овогенез і фолікулогенез. Нейрогуморальна регуляція статевого циклу.

Тема 2. Морфологія і фізіологія статевого апарату самців. Будова та видові особливості статевих органів. Сперміогенез. Статеві рефлексії. Нейрогуморальна регуляція статевої функції.

Тема 3. Біотехнологія відтворення тварин. Природне та штучне осіменіння. Методи отримання сперми від плідників. Оцінювання якості та способи зберігання сперми.

Тема 4. Біотехнологія відтворення тварин. Організація і способи штучного осіменіння самок. Трансплантація ембріонів у тварин

Тема 5. Фізіологія і діагностика вагітності. Сутність і механізм процесу запліднення. Фактори, що сприяють заплідненню. Сутність і класифікація вагітності. Стадії розвитку ембріона і плода. Плідні оболонки і плацента. Зміни в організмі вагітних самок. Діагностика вагітності.

Тема 6. Патологія вагітності. набряк вагітних, залежування вагітних, маткова кровотеча, маткові грижі та випадіння матки, позаматкова вагітність, додаткова вагітність, передчасні перейми і потуги, внутрішньоутробна інфекція. Аборти: класифікація, ідіопатичні незаразні аборти, симптоматичні незаразні аборти, допомога тваринам при абортах, заходи профілактики абортів

Тема 7. Фізіологія і патологія родів. Передвісники родів, родові шляхи, плід як об'єкт родів, стадії та біомеханізм родів, видові особливості родів.

Сутність і причини патологічних родів. Порушення динаміки родів, порушення взаємовідносин між плодом і родовими шляхами, затримка посліду.

Ускладнення родів

Тема 8. Оперативне акушерство. Розроджувальні операції: розтин промежини, розтин шийки матки, фетотомія, кесарів розтин, екстирпація вагітної матки.

Тема 9. Фізіологія і патологія післяродового періоду. Інволюція статевих органів, лохії, видові особливості. Післяродові парез, невроз, еклампсія. Субінволюція матки, сапремія. Гострі післяродові метрити. Післяродові септичні захворювання.

Тема 10. Хвороби новонароджених. Головні критерії життєздатності новонароджених телят, ягнят, поросят. Методи діагностики та лікування хвороб новонароджених. Асфіксія, її клінічні форми. Затримання меконію. Кровотеча із судин пупка. Запалення пупка. Нориця урахуса.

Тема 11. Фізіологія і патологія молочної залози. Будова, кровопостачання та іннервація вимені корови, лактація. Функціональні розлади вимені, хвороби шкіри, хвороби сосків, набряк, травми, кісти, новоутворення

Тема 12. Мастити. Розповсюдження та економічні збитки. Етіологія і патогенез. Класифікація маститів. Диференційна діагностика клінічно вираженого маститу. Серозний, катаральний, фібринозний, гнійний, геморагічний мастит. Субклінічний мастит.

Тема 13. Терапія і профілактика хвороб молочної залози. Методи лікування (фізичні, етіологічні, патогенетичні). Специфічні заходи профілактики

Тема 14. Ветеринарна гінекологія. Неплідність і яловість сільськогосподарських тварин. Економічні збитки від неплідності. Класифікація неплідності.

Тема 15. Симптоматична неплідність. Діагностика, патогенез і лікування запалень та дисфункцій яєчників у корів. Оофорит та періоофорит. Гіпофункція, персистентне жовте тіло, кісти яєчників. Атрофія та склероз яєчників

Тема 16. Діагностика, лікування і профілактика гінекологічних хвороб. Вульвіти, вестибуловагініти, цервіцити. Хронічний ендометрит. Запалення яйцепроводів. Гінекологічна диспансеризація. Заходи профілактики неплідності

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 180 год.

Кількість кредитів – 6,0.

Форма семестрового контролю – іспит.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом по темі
	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Виконання самостійної роботи (опитування)	Виконання контрольної роботи	Іспит		
Тема 1. Морфологія і фізіологія статевого апарату самок	1	2				3
Тема 2. Морфологія і фізіологія статевого апарату самців	1	2				3
Тема 3. Біотехнологія відтворення тварин. Штучне осіменіння	1	2				3
Тема 4. Біотехнологія відтворення тварин. Трансплантація ембріонів	1	2		4		7
Тема 5. Фізіологія і діагностика вагітності	2	2				4
Тема 6. Патологія вагітності	2	2		4		8
Тема 7. Фізіологія і патологія родів	2	2				4

Тема 8. Оперативне акушерство	2	2			4
Тема 9. Фізіологія і патологія післяродового періоду	2	2			4
Тема 10. Хвороби новонароджених	2	2			8
Тема 11. Фізіологія і патологія молочної залози	2	2			4
Тема 12. Мастити	2	2			4
Тема 13. Терапія і профілактика хвороб молочної залози	2	2	4		8
Тема 14. Ветеринарна гінекологія	2	2			4
Тема 15. Симптоматична неплідність	2	2			4
Тема 16. Діагностика, лікування і профілактика гінекологічних хвороб	2	2	4		8
Іспит				2	20
<i>Разом</i>	8	2	3	2	2
	8	2	0	0	100

**Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання
при проведенні поточного та підсумкового контролю успішності
здобувачів вищої освіти**

Форми и оцінювання	Здатність здобувача
5-й семестр (екзамен)	
виконання завдань лабораторної роботи та їх захист	Нараховується 20 балів, що відповідає достатньому рівню, за умови опанування та узагальнення ЗВО мінімального виконання завдань роботи, що частково забезпечують програмні результати навчання.
	Нараховується 28 балів, що відповідає максимуму (ЗВО узагальнив та обґрунтував повний обсяг навичок, опанував завдання практичних робіт, які забезпечують передбачені програмні результати навчання).
виконання контрольної роботи	Нараховується 16 балів, що відповідає достатньому рівню, за умови опанування та узагальнення ЗВО мінімального виконання завдань роботи, що частково забезпечують програмні результати навчання.
	Нараховується 20 балів, що відповідає максимуму (ЗВО узагальнив та обґрунтував повний обсяг навичок, опанував завдання практичних робіт, які забезпечують передбачені програмні результати навчання).
виконання самостійної роботи	Нараховується 24 бали, що відповідає достатньому рівню, за умови, що ЗВО опанував тему самостійної роботи, які частково забезпечують програмні результати навчання.
	Нараховується 32 бали, що відповідає максимуму (опанував тему самостійної роботи й показав ґрунтовні відповіді, які забезпечують програмні результати навчання).
екзамен	ЗВО отримує 13 балів, що відповідає достатньому рівню, за умови, якщо він узагальнив отримані знання та частково опанував програмні результати навчання.

	ЗВО отримує 20 балів, що відповідає максимуму, за умови, якщо він опанував курс дисципліни за програмними результатами навчання у повному обсязі.
--	---

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Яблонський В.А., Хомин С.П. Калиновський Г.М., Харута Г.Г., Харенко М.І., Завірюха В.І., Любецький В.Й. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. 3 вид. перероб. і допов. – Вінниця: Нова книга. – 2011. – 600с.
2. Яблонський В.А. Практичне акушерство, гінекологія та штучне осіменіння сільськогосподарських тварин. К.: Урожай, 1995. – 288 с.
3. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства: Навчальний посібник. - Харків: Прапор, 2003. – 400с.

Допоміжні

1. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з дисциплін «Технологія відтворення тварин» та «Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології». Полтава – Редакційно-видавничій відділ ПДАА, 2006. – 62 с.
2. Панасова Т.Г., Довгопол В.Ф., Плугатирьов В.П. Лабораторний практикум з акушерства, гінекології та біотехнології розмноження тварин з основами андрології. Розділ: «Біотехнологія відтворення тварин». – Полтава – Редакційно-видавничій відділ ПДАА, 2009. – 70 с.
3. Плугатирьов В.П., Довгопол В.Ф., Панасова Т.Г. Патогенетична терапія акушерсько-гінекологічних захворювань. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини, слухачів факультету післядипломної освіти і практичних лікарів ветеринарної медицини. Полтава – Редакційно-видавничій відділ ПДАА, 2010. – 42 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <http://www.veterynar.com.ua>

2. <http://veterynar.flyboard.ru/forum10.html>
3. <http://student.vetdoctor.ru/ru/index.php?showtopic=7673>
4. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки

України.